

Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
Bhar.I.2/2024/5.

A Debreceni Ítéltábla Debrecenben, a 2024. március 6. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A garázdaság vétsége és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2023. november 7. napján meghozott 1.Bf.240/2023/4. számú ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú ügydöntő határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Nyírbátori Járásbíróság a 2023. március 23. napján kihirdetett 1.B.54/2021/21. számú ítéletével – a vádtól eltérő tényállás megállapítását követően – Terhelt1 vádlottat a garázdaság vétsége [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdés és a testi sértés vétsége [Btk. 164. § (1), (2) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére a felmentés miatt, a vád szerint a bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

[3] A Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság az ügyészségi fellebbezés alapján eljárva a 2023. november 7. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 1.Bf.240/2023/4.

számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottat bűnösnek mondta ki garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdés] és testi sértés vétségében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés]. Ezért 150 napi tétel, 1000 Ft napi összegű, végösszegében 150 000 Ft pénzbüntetésre ítélte, meghatározva a befizetés és a meg nem fizetés esetén a fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatás feltételeit. Az ítélet bevezető részéből mellőzte a 2021. november 18-i és 2022. szeptember 8-i tárgyalási napok feltüntetését, egyben megállapította, hogy a bíróság 2021. szeptember 23. napján előkészítő ülést tartott.

[4] A másodfokú bíróság bűnösséget megállapító ítélete ellen a kihirdetést követően a vádlott és a védő jelentettek be fellebbezést felmentés céljából.

[5] Az ügyészség tudomásul vette a másodfokú ítéletet.

[6] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.442/2023/2. számú észrevételében a másodfellebbezéseket alaptalannak tartva a harmadfokú eljárásban tanácsüléssel eljárási forma mellett a támadott másodfokú ügydöntő határozat helybenhagyására tett indítványt.

[7] Az ítéltábla a másodfellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 620. § (1) bekezdése alapján – mivel a törvényi előfeltételei fennállnak, ugyanis a vádlott terhére fellebbezést nem jelentettek be és a jogosultak (ügyészség, vádlott, védő) nyilvános ülés kitűzését nem indítványozták – tanácsüléssel bírálta el, mely elbírálási formára tett indítványt az előbbieken idézettek szerint az ügyészség is.

[8] A felmentésre irányuló védelmi fellebbezések nem alaposak.

[9] A harmadfokon eljáró ítéltáblának elsőként abban kellett állást foglalnia, hogy megnyílt-e a harmadfokú felülbírálat lehetősége vagy sem. A másodperorvoslat előterjesztésének és ezáltal a harmadfokú eljárás megnyitásának feltétele a Be. 615. § (1) bekezdése szerint az ellentétes döntés a bűnösség kérdésében, mely eljárásjogi helyzet megvalósult a Be.615. § (2) bekezdés a) pontja értelmében, mert a másodfokú bíróság az első fokon felmentett vádlott bűnösségét állapította meg.

[10] A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpont alapján felülbírált a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, és azon rendelkezését, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntésével összefüggő felülbírálata eredményezett, valamint a b) pont értelmében az elsőfokú és másodfokú eljárást arra tekintet nélkül, hogy ki és milyen okból fellebbezett. Emellett a Be. 618. § (2) bekezdése alapján hivatalból revízió alá estek az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezések. Az egy tényállásos, első fokon felmentést, másodfokon a bűnösség megállapítását és büntetés kiszabását eredményező egyszerűbb jogi megítélésű ügyben a felülbírálat terjedelme nem vetett fel értelmezési kérdést, a revízió teljes volt a harmadfokú eljárásban.

[11] A harmadfokú bíróság a felülbírálat során az elsőfokú és a másodfokú eljárásban nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely az ügy érdemi elbírálását kizárja.

[12] Ami a ténybeli felülbírálatot illeti. A Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[13] A másodfokú bíróság által megállapított tényállás csak szűk körben volt hiányos [Be.592.§ (2) bekezdés a) pont] sértettl sértett arcsérülésének helyét illetően, holott az elfogadott bizonyítékok egyértelműen jelezték, hogy az erőbehatás a sértett bal arcára irányult. A sérülés anatómiai helye, jellemzői a történeti tényállás részét képezik, mint ahogy a támadó által kifejtett erőbehatások mértéke, módja, rendbelisége, az érintettek testhelyzete, és annak változása is a cselekmény során.

[14] Az eljárás során orvosszakértői vélemény nem készült, mely ilyen ügyekben indokolt lett volna, figyelemmel az arc többes öklütésére, mely felvethet súlyosabb minősítési lehetőséget is. Ugyanakkor a rendelkezésre álló adatok alapján a vád megalapozottan elbírálnak volt, mert a sértett orvosi ellátására sor került, a látélet pedig a gyógytartamot és a sérülés legfőbb jellemzőit rögzítette. A vádlott terhére szoló ügyészségi indítvány hiányában a bíróság, ha meg is tehette volna, nem volt köteles szakértői bizonyítást folytatni a sérülés pontosabb keletkezési mechanizmusának feltárása érdekében, mely általában ilyen ügyekben a nyomozási és a bírói gyakorlat szerint is elvégzendő.

[15] Az ítéltábla a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében a tényállást a Be.619. § (3) bekezdés a) pontjában írt jogkörében azzal egészíti ki a másodfokú ítélet [20] bekezdésében, hogy sértettl sértett a vádlott ütései következtében az arc *bal oldalán* szenvedte el zúzódással járó sérülést.

[16] A tényállás kiegészítése a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház Jósa András Oktatókórház Baleseti Sebészeti Traumatológiai Állomás (ellátó orvos: egyéb1 orvos) által kiállított ambuláns lap adatain alapszik, melyet alátámasztott a sértett is 2020. augusztus 11-i rendőrségi tanúvallomásában, melyben előadta, hogy a vádlott az arca *bal oldalán* ütötte meg (jegyzőkönyv 4. oldal).

[17] A kiegészítéssel a másodfokú bíróság ítélete megalapozott, ezért irányadó a harmadfokú eljárásban.

[18] A másodfokú bíróság helyesen észlelte, hogy az elsőfokú ítélet lényeges ténybeli hibában szenved, mely hiba részbeni, ezért a másodfokú eljárásban kiküszöbölése kötelező volt. A törvényszék a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjában írt megalapozatlansági okokat helytállóan hívta fel, mert valóban észlelhető iratellenesség és helytelen ténybeli következtetés, mely utóbbi ok szükségszerűen eredményezett a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja szerinti hiányosságot is.

[19] A tényállás felderítetlenségére [Be. 592. § (2) bekezdés b) pont] utalást azonban a másodfokú ítélet [13] bekezdéséből a harmadfokú bíróság mellőzi. Felderítetlenséget rendszerint az jelent, ha a bíróság egy létező és ismert, vagy létező, lényeges, de még nem ismert bizonyítékot nem, vagy nem a megfelelő mélységben vizsgál meg határozata meghozatala előtt a tárgyaláson. E megalapozatlansági ok még részleges formájában is elsődlegesen bizonyítási, bizonyítás-taktikai hiányosságból, vagy pedig eljárási szabálysértésből ered, amikor olyan lényeges súlyú eljárási szabálysértés történt az adott bizonyítási eszközre vonatkozóan, amely kizárja az abból származó bizonyíték felhasználását. A felülbírált ügyben ilyen nem történt, mert az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta és a beszerzett bizonyítékokat megvizsgálta, olyan eljárási hibát pedig nem vétett, mely kizárja a bizonyítékok értékelését. A felderítetlenség ezért nem oka a megalapozatlanságnak és a tényállás módosításának sem. Mindez ellentétet is jelent a másodfokú ítéletben, mert ha valóban felderítetlen lenne az elsőfokú ítélet, úgy az ügyészégi fellebbezés nem lett volna elbírálható nyilvános ülésen, hanem bizonyítást kellett volna felvenni tárgyaláson. Erre azonban nem volt szükség a törvényszéki eljárásban, a másodfokú ítélet indokolását viszont helyesbíteni kellett.

[20] A másodfokú bíróság az ítélet hiányossága, iratellenessége és helytelen ténybeli következtetése miatt törvényesen alkalmazta a megalapozatlanság jogkövetkezményeit, mely során megnyílt a bizonyítékok eltérő értékelésének lehetősége, ami alapot adott a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontjának alkalmazásával az elsőfokú ítélettől eltérő, a váddal alapvetően egyező tényállás megállapítására, melyből a vádlott bűnössége következik. E részben a másodfokú ítélet indokolását az ítéltábla a [16] és [46] bekezdésben annyiban helyesbíti, hogy a törvényszék a tényállást nem helyesbítette és kiegészítette, hanem teljesen egyértelműen eltérő tényállást állapított meg, mely az ügyet „megfordította”. Ez a ténybeli nagyreformáció klasszikus esete és el kell választani a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott helyesbítéstől, kiegészítéstől (kisreformáció).

[21] A másodfokú mérlegelés és annak indokai egyébként hibátlanok, az abban foglaltakkal a harmadfokú bíróság is egyetértett. Az elsőfokú ítélet megalapozatlanságának oka elsődlegesen az volt, hogy sértettl sértett közterületen való megsérüléséből, mint nem vitatott és nem is vitatható alaptényből a járásbíróság tévesen vont arra következtetést, miszerint nem igazolható a Terheltl vádlott általi elkövetés. Ez ugyanis ellentmond a logika törvényeinek, az életszerűségnek és a tudomány állásának is, miként azt részletesen kifejtette a másodfokú bíróság.

[22] A jogi indokolás kapcsán elsőként le kell szögezni, hogy a Btk. 2. § (1), (2) bekezdés értelmében az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni, mert az elbíráláskor (jelenleg) hatályos büntető törvény nem eredményez enyhébb elbírálást.

A törvényszék okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a jogszabályi rendelkezéseknek és a bírói gyakorlatnak megfelelően minősítette a cselekményt a Btk.339. § (1) bekezdése szerint garázdaság vétségének és a Btk. 164. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés alapján könnyű testi sértés vétségének. A passzív alany közterületen való és könnyebb arcsérülést is előidéző bántalmazása olyan erőszakos és kihívóan közösségellenes magatartás, mely alkalmas arra, hogy másokban riadalmat, megbotránkozást keltsen. Ez független attól, hogy részben a vádlott barátjához kapcsolódó személyes ok motiválta, vagy az, hogy több más személy nem észlelte a sértett megverését, de észlelhette, erre az utcán objektív lehetőség volt. A köznyugalmat sértő és a testi épség elleni bűncselekmény valódi bűnhalmazatot alkot, a büntetési tétel azonossága miatt a garázdaság kisegítő jellege (szubszidiaritása) nem érvényesült. A testi sértés megállapításának az eljárásjogi feltételei (joghatályos magánindítvány) is adottak. A másodfokú bíróság egyébként határozata [47] bekezdésében a hosszas pertörténethez is mértén a jogkérdésben sommás indokolást adott, melynek kiegészítése volt indokolt. Tény-és jogkérdésben is ellentétes döntésnél ugyanis nem mellőzhető a részletesebb indokolás arról, hogy a bíróság milyen okok folytán mondta ki az első fokon felmentett vádlott bűnösségét.

[23] A bűnösség megállapítása miatt a vádlottal szemben büntetést kellett kiszabni. A másodfokú bíróság az ügyészség indítványával egyetértve helyesen alkalmazott pénzbüntetést, melynek anyagi jogi feltételei fennálltak és tartama is arányos, miáltal a büntetési célok elérhetők. A büntetés túl szigorúnak nem tekinthető, ezért a felmentésre irányuló védelmi perorvoslatok keretei között enyhítésére sem volt alap.

[24] A másodfokú ítéletnek a pénzbüntetés végrehajtására, átváltoztatására vonatkozó rendelkezései is törvényesek.

[25] A másodfokú határozatban a nem érdemi tárgyalási határnapok mellőzése az elsőfokú határozat bevezető részéből helytálló volt, ugyanakkor az előkészítő ülés határnapjának rögzítése nem volt szükséges, mert a bíróság a határozatát a tárgyalás alapján hozta meg és a törvény szerint a bevezető részben a Be. 561. § (1) bekezdés előírása folytán a tárgyalási napokat kell feltüntetni, az előkészítő ülés határnapját nem. Más a helyzet, ha a bíróság az előkészítő ülésen hozza meg ügydöntő határozatát, de jelen esetben nem erről volt szó. Ez formai kérdés, ezért a másodfokú határozat megváltoztatását természetesen nem indokolta és nem volt szükséges a rendelkező rész módosítása sem.

[26] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét a védelmi fellebbezések aplotalansága miatt a Be. 623. § alkalmazásával helyes indokainál fogva helybenhagyta.

Debrecen, 2024. március 6.

Dr. Háger Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila s.k. előadó bíró, Dr. Bakó József s.k. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.240/2023/4. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bhar.I.2/2024/5. számú végzése által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2024. március 6.

Dr. Háger Tamás s.k.

a tanács elnöke